МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ «МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ»

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я
Спеціальність: 222 Медицина

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Вченою радою МЄУ
протокол від 31.03. 2022 № 2

Київ 2022

Вступ

Програма підготовки розроблена на підставі примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю: «Медицина невідкладних станів», розробленої групою експертів МОЗ з деяких питань проходження інтернатури за спеціальністю «Медицина невідкладних станів», склад якої затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01.11. 2021 № 2390 та рецензованої групою експертів МОЗ України за напрямами, склад якої затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.10.2020 № 2455.

В основу програми інтернатури зі спеціальності «Медицина невідкладних станів» покладено кваліфікаційні характеристики лікаря з медицини невідкладних станів, згідно з якими на нього покладено надання екстреної медичної допомоги (ЕМД) дорослому і дитячому населенню на догоспітальному (у складі виїзної бригади ЕМД) та ранньому госпітальному (у відділенні екстреної медичної допомоги багатопрофільної лікарні інтенсивного лікування. При складанні програми за основу взято, підхід передбачений в програмах підготовки, що визнаються в країнах ЄС, зокрема: ALS (Advanced Life Support) – спеціалізовані реанімаційних заходи та менеджмент критичного дорослого хворого, ETC (European Trauma Course) – менеджмент та екстрена медична допомога травмованим різних вікових груп, EPALS (European Pediatrics Advanced Life Support) – спеціалізовані реанімаційних заходи та менеджмент критичної дитини, EMCC (Emergency Medicine Core Course) – менеджмент пацієнтів різних вікових при невідкладних станах.

Основною метою інтернатури є набуття лікарями-інтернами професійних практичних навичок і вмінь з основних розділів ЕМД дорослому і дитячому населенню на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі, формування професійних компетенцій, необхідних для самостійної лікарської діяльності.

Примірною програмою інтернатури з медицини невідкладних станів протягом 1,5-річного періоду (18 місяців) інтернатури передбачено: 4,5 місяці навчання на профільних і суміжних кафедрах і 13,5 місяців стажування на клінічних базах.

Викладання основних розділів програми проводиться згідно з чинними протоколами і стандартами лікування, визначеними наказами МОЗ України щодо надання екстреної медичної допомоги пацієнтам на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі (відділення екстреної медичної допомоги).

Навчальним планом занять на базах стажування (всього 13,5 місяця) передбачена робота в Центрах екстреної медичної допомоги та медицини катастроф та відділеннях екстреної (невідкладної допомоги) багатопрофільних лікарень інтенсивного лікування. Під час практичної частини навчання (бази стажування) лікар-інтерн повинен виконувати функції лікаря з медицини невідкладних станів у складі виїзної бригади ЕМД та команди відділення ЕМД багатопрофільної лікарні.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Спеціальність «Медицина невідкладних станів» галузь знань 22 "Охорона здоров'я"	
Складник системи освіти	Освіта дорослих, післядипломна освіта у сфері охорони здоров'я, спеціалізація (первинна)
Кваліфікація	Професійна кваліфікація Лікар-спеціаліст
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання	Диплом магістра (спеціаліста – для випускників до 2021 року) у галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю «Медицина», «Лікувальна справа» (за напрямом підготовки «Педіатрія»)
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова (и)	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Робочі місця у закладах охорони здоров′я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію». Освітня частина інтернатури – щорічний проміжний та підсумковий контроль у формі атестації для визначення знань і практичних навичок з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст», спеціалізація «Медицина невідкладних станів».
Рівень оволодіння	Кожну практичну навичку лікар-інтерн з медицини невідкладних станів повинен навчитися виконувати самостійно (рівень С).
Обсяг програми	**Тривалість підготовки в інтернатурі**: 17 місяців (2652 години) (88,4 кредитів ECTS). **Освітня частина**: (заклади вищої або післядипломної освіти) 4,5 місяців (702 години, 23,4 кредитів ECTS), перший рік навчання – 3,0 місяці (15,6 кредитів ECTS); другий рік навчання – 1,5 місяці (7,8 кредитів ECTS). **Практична частина**: (бази стажування) 12,5 місяців (1950 год., 65 кредитів ECTS)

ІІ. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРАНУТРИ

Тривалість підготовки в інтернатурі: *17 місяців (2652 годин) (88,4 кредитів ECTS).*

Освітня частина: *(заклади вищої або післядипломної освіти) 4,5 місяців (702 години, 23,4 кредити ECTS), перший рік навчання – 3,0 місяці (15,6 кредитів ECTS); другий рік навчання – 1,5 місяці (7,8 кредитів ECTS).*

Практична частина: *(бази стажування) 12,5 місяців (65,0 кредитів ECTS).*

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Роки навчання	Місяці											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
Перший	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
Другий	Б	Б	Б	Б	Б К	К	–	–	–	–	–	–

Примітка: Б – стажування на базі;
К – навчання на кафедрі та суміжних кафедрах;
В – відпустка.

Початок навчання в інтернатурі з 1 серпня на базі стажування. Графіком навчального процесу для лікарів-інтернів передбачено:

- серпень (1 місяць) – на базі стажування;
- вересень – листопад (3 місяці) – навчання на кафедрі;
- грудень – половина грудня (11,5 місяця) – на базі стажування, 1 місяць (липень) – відпустка;
- половина грудня - січень (1,5 місяці) – навчання на кафедрі.

ІІІ. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства. ЗК 03. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 05. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 11. Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності. ЗК 12. Здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність. ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань. ЗК 14. Відповідально ставитися до завдань і обов'язків. ЗК 15. Здатність навчатися та самонавчатися. ЗК 16. Здатність бути критичним та самокритичним. ЗК 17. Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Професійні	ФК 1. Здатність оцінити місце події на наявність загроз

компетентності	власному життю і життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечити власну безпеку; ФК 2. Здатність зберігати недоторканість місця події, речових доказів та взаємодіяти з іншими екстреними службами; ФК 3. Здатність обстежити хворих і постраждалих у невідкладному стані на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі; ФК 4. Здатність проводити медичне сортування на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі; ФК 5. Здатність прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію; ФК 6. Здатність надати екстрену медичну допомогупри травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, імунної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухового апарату, при дії зовнішніх факторів та при пологах на догоспітальному етапі та в ході транспортування до лікувальної установи; ФК 7. Здатність здійснювати менеджмент пацієнта у відділенні екстреної медичної допомоги; ФК 8. Здатність розраховувати дозу лікарських засобів, які вводяться пацієнту; ФК 9. Здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: інгаляції, ін'єкції; забезпечувати внутрішньо кістковий, центральний та периферичний внутрішньовенний доступи; ФК 10. Здатність виявляти та надавати допомогу при побічних реакціях на лікарські засоби; ФК 11. Здатність встановлювати сечові катетери, шлункові зонди, забезпечуватипрохідність верхніх дихальних шляхів, виконувати декомпресійну пункцію плевральної порожнини, встановлювати назо- та орофарингіальні повітропроводи, надгортанні повітропроводи, здійснювати інтубацію трахеї та хірургічне відновлення прохідності дихальних шляхів; ФК 12. Здатність зупиняти кровотечі прямим тиском, тампонуванням та за допомогою механічних засобів для зупинки кровотечі, ФК 13. Здатність проводити стабілізацію хребта, стабілізацію та іммобілізацію опорно-рухового апарату та накладати пов'язки при травмах; ФК 14. Здатність здійснювати серцево-легеневу реанімацію, у тому числі із застосуванням

	дефібрилятора та дихального обладнання; ФК 15. Здатність записувати та інтерпретувати результати електрокардіограми; ФК 16. Здатність виконувати апаратні дослідження і невідкладні процедури та здійснювати підготовку пацієнта до інших досліджень; ФК 17. Здатність інтерпретувати результати лабораторних, інструментальних та променевих методів діагностики; ФК 18. Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень.

IV. ЗМІСТ КОМПОНЕНТ ПРОГРАМИ (ОСВІТНІХ, ПРАКТИЧНИХ)

Курс 1	**Організація системи екстреної медичної допомоги в Україні**
Навчальна мета	*Вивчити структуру, логістику та основні принципи діяльності системи екстреної медичної допомоги в Україні.*
Знання	**Уміння**
1.1. Принципи діяльності системи екстреної медичної допомоги Розвиток системи екстреної медичної допомоги (ЕМД) в Україні. Рівні підготовки в системі ЕМД України. Зміст реформи екстреної медичної допомоги в Україні: системний підхід. Центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф. Структура, завдання і функції підрозділів. Обладнання підрозділів Центру. Персонал Центру, функціональні обов'язки. Медична документація. Структура, завдання і функції відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги багатопрофільної лікарні інтенсивного лікування. Обладнання відділення. Персонал відділення. Менеджмент пацієнта (постраждалого). Медична документація. Функції та обов'язки лікаря з медицини невідкладних станів під час надання екстреної медичної допомоги людині, що опинилася у невідкладному стані на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. Протоколи надання екстреної медичної допомоги. Юридичні аспекти надання екстреної медичної допомоги. Правові, деонтологічні, організаційні питання в роботі фахівця. Поняття злочину та його склад. Класифікація професійних правопорушень медичних працівників та кримінальна відповідальність за їх скоєння.	*1. Навчитися оформляти форми первинної облікової документації:* *- форма № 110/о «Карта виїзду швидкої медичної допомоги»;* *- форма № 058/о «Екстрене повідомлення про інфекційне захворювання, харчове, гостре професійне отруєння, незвичайну реакцію на щеплення»;* *- форма № 114/0 «Супровідний листок. Талон до супровідного листка».*

1.2 Міжособистісна комунікація та командна взаємодія при наданні екстреної медичної допомоги Поняття про міжособистісну комунікацію. Складові спілкування. Зворотній зв'язок як критерій успішної міжособистісної комунікації. Методи вербального і невербального спілкування. Формування навичок міжособистісного спілкування (активне слухання, ведення бесіди, типи питань, зворотний зв'язок). Виникнення комунікативних бар'єрів у процесі спілкування фахівця з пацієнтами, родичами пацієнтів та колегами в різних ситуаціях. Методи їх подолання. Командна організація праці. Характерні ознаки команди. Типи команд. Методиорганізації командної роботи. Ролі учасників команди. Структура виїзної бригади ЕМД. Ролі членів бригади. Структура бригади ЕМД відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги багатопрофільної лікарні інтенсивного лікування. Шляхи формування оптимальної взаємодії у бригаді ЕМД. Ергономічні принципи в роботі бригад ЕМД. Співпраця з працівниками лікувально- профілактичних закладів, аварійно-рятувальних служб. Професійний стрес його подолання. Ефективна робота в надмірно стресових ситуаціях. Основи психології, спілкування та взаємодії в бригаді ЕМД.	*1. Застосовування методів вербального і невербального спілкування у практичній діяльності фахівця ЕМД.*
1.3 Правила поведінки на місці події та у відділенні ЕМД Власна безпека та доступ до постраждалого. Забезпечення особистої безпеки фахівця під час виконання професійних обов'язків (оцінювання безпечності місця події, застосування засобів індивідуального захисту, правила безпечного надання екстреної медичної допомоги).Різновиди захисного одягу, який необхідно використовувати працівнику ЕМД для захисту від небезпек при виконанні своїх професійних обов'язків. Взаємодія з рятувальними службами. Комунікація та етика поведінки.	*2. Застосовування засобів індивідуального захисту різного рівня.*

Практичні навички/компетентності (набуваються на базах стажування)

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Оцінювання безпечності місця події.	С	
2	Застосування засобів індивідуального захисту та спеціалізованого одягу	С	
3	Оформлення медичної документації працівника ЕМД	С	

Курс 2	**Спеціалізовані реанімаційні заходи у дорослих**
Навчальна мета	*Опанувати спеціалізовані реанімаційні заходи у дорослих на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах*
Знання	**Уміння**

2.1. Спеціалізовані реанімаційні заходи. Причини зупинки кровообігу. Огляд критичного пацієнта за схемою ABCDE. Епідеміологія, структура смертності у світі та в Україні. Поняття про раптову зупинку кровообігу (РЗК). Ланцюг виживання. Розпізнавання пацієнтів у критичному стані: критерії оцінки розладів дихання, кровообігу та неврологічного стану. Основні причини зупинки кровообігу. Поняття про абсолютну та часткову непрохідність дихальних шляхів: причини, розпізнавання. Порушення дихання: причини, розпізнавання. Порушення кровообігу: причини розпізнавання. Порушення неврологічного стану: причини, розпізнавання. Основні принципи лікування. Виконання оцінки прохідності дихальних шляхів (Airway), дихання (Breathing), кровообігу (Circulation), функції ЦНС (Disability),експозиції пацієнта (інші обставини) (Exposure), що формує ABCDE з ціллю розпізнавання та відповідного лікування пацієнта. Вступні дії. Особиста безпека. Загальне враження про пацієнта. Підхід до пацієнта та спілкування з ним. Моніторування життєвих параметрів. Менеджмент пацієнта з РЗК у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*1. Огляд критичного пацієнта за схемою ABCDE на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.*
2.2. Гострий коронарний синдром (ГКС) Визначення поняття ГКС. Етіологія та патогенез. Патологічні процеси, які спричиняють ГКС. Стабільна та нестабільна стенокардія. Інфаркт міокарду без елевації сегмента ST. Інфаркт міокарду з елевацією сегмента ST. Анамнез, фізикальне обстеження, додаткові обстеження, оцінка ризику. Реперфузія та її види. Покази та протипокази до тромболітичної терапії. Ускладнення ГКС. Менеджмент пацієнта з ГКС у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*2. Інтерпретація ЕКГ при ГКС (нестабільна стенокардія, інфаркт міокарду з елевацією сегменту ST та без елевації сегменту ST; локалізація таобсяг ушкодженого міокарду в перебігу STEMI).*
2.3. Забезпечення прохідності дихальних шляхів та вентиляція легень Методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Діагностика функції дихання. Показання та методика проведення штучної вентиляції легень.	*3. Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів: висування та підняття нижньої щелепи; введення носового та ротового повітроводів; ларингеальна маска та ларингеальна трубка; інтубація трахеї; конікотомія, конікопункція.* *4. Обстеження органів грудної клітки.* *5. Використання мішка АМБУ та апарату ШВЛ для вентиляції.*
2.4. Недефібриляційні та дефібриляційні ритми: алгоритм спеціалізованих реанімаційних заходів. Моніторування роботи серця (ЕКГ) Суть алгоритму спеціалізованих реанімаційних заходів. Дефібриляційні та недефібриляційні ритми серця. Основна різниця в лікуванні пацієнтів з такими ритмами серця.	*6. Відпрацювання алгоритму спеціалізованих реанімаційних заходів при недефібриляційних ритмах (асистолії та РЕА)* *7. Відпрацювання алгоритму спеціалізованих реанімаційних*

Недефібриляційні ритми (асистолія та електрична активність без пульсу (РЕА): алгоритм спеціалізованих реанімаційних заходів. Фібриляція шлуночків та шлуночкова тахікардія без пульсу (VF/VT): алгоритм спеціалізованих реанімаційних заходів. Зворотні(потенційні) причини, або стани, які призводять до зупинки кровообігу. Поняття про чотири «Г» та чотири «Т». Покази до моніторування. Основи ЕКГ. Ритми серця, пов'зані із затримкою кровообігу. Способи розпізнавання найчастіших порушень ритму.	*заходів при дефібриляційних ритмах (фібриляція шлуночків та шлуночкова тахікардія без пульсу).* *8. Інтерпретація ЕКГ із різними порушеннями ритму.* *9. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги хворому з ІХС. ГКС. РЗК по типу асистолії.* *10. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги хворому з ІХС: Пароксизмальна шлуночкова тахікардія. РЗК за типом фібриляції шлуночків.*
2.5. Брадикардія. Електрокардіостимуляція. Тахікардія. Кардіоверсія Брадикардія: тривожні симптоми. Тактика Методи стимуляції (інвазивні, неінвазивні). Черезшкірна електростимуляція: покази, методика проведення. Поняття про імплантовані кардіовертери-дефібрилятори. Тахікардія з широкими комплексами QRS (регулярна, нерегулярна). Тахікардія з вузькими комплексами QRS (регулярна, нерегулярна). Тривожні симптоми. Поняття про медикаментозну та електричну кардіоверсію. Методика проведення електричної кардіоверсії.	*11. Вивчення методики проведення електрокардіо-стимуляції за допомогою дефібрилятора з функцією кардіостимулятора.* *12. Вивчення методики проведення електричної кардіо-версії.* *13. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги хворим з ІХС: ГКС, повною АV блокадою з тривожними симптомами.* *14. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги хворим з ІХС: персистуючою фібриляцією передсердь з показаннями до кардіоверсії.*
2.6. Ліки та шляхи їх введення Обладнання яке слід використовувати з метою отримання довенного доступу. Переваги та недоліки катетеризації периферійних та центральних вен. Потенційні ускладнення, пов'язані із катетеризацією вен. Використання внутрішньо-кісткового доступу. Ліки, які використовуються для лікування РЗК: застосування, механізм дії.	*15. Проведення катетеризації периферійної вени.* *16. Відпрацювання навички внутрішньокісткового введення ліків.*
2.7. Зупинка кровообігу – лікування в особливих ситуаціях Ключові моменти в патогенезі РЗК при порушеннях водно-електролітної рівноваги, анафілаксії, бронхіальній астмі, ураженні струмом, гіпо- гіпертермії, утопленні, вагітності, отруєнні. Особливості лікування. Прийняття рішення щодо реанімації. Спеціалізовані реанімаційні заходи.	*17. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги хворим з бронхапльною астмою, тяжким персистуючим перебігом, приступний період. РЗК.* *18. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги хворим з вагітністю 32-33 тижнів і РЗК.* *19. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги хворим з*

	анафілаксією та РЗК.
2.8. Післяреанімаційне лікування Відновлення спонтанного кровообігу (ROSC). Післяреанімаційне лікування, як останній елемент ланцюга виживання. Моніторування, та лікування пацієнта після стабілізації стану. Оптимізація діяльності життєво важливих органів, та обмеження їх вторинного ушкодження.	*13. Моніторування пацієнта після відновлення кровообігу.* *14. Оцінка біохімічних аналізів крові, газометрії артеріальної крові, загальних аналізів крові та сечі, рентген-знімків, даних УЗД обстеження (даних в амбулаторній карті пацієнта).*
2.9. Етичні аспекти реанімації. Підтримка рідних реанімованої людини Засвідчення волі (прижиттєва воля), коли не розпочинати реанімації. Показання для припинення реанімації. Підтримка рідних пацієнта, присутніх при реанімації. Спілкування з особами, що переживають втрату близького. Релігійні, та етичні аспекти, пов'язані зі смертю пацієнта. Юридичні аспекти та процедури, пов'язані з підтвердженням смерті.	***Симуляційне клінічне завдання*** 1. Спілкування з особою (стандартизований пацієнт), яка щойно втратила свого близького.

Практичні навички/компетентності (набуваються на базах стажування)

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуля-цій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Первинний огляд пацієнта	С	
2	Проведення вторинного огляду пацієнта.	С	
3	Оволодіння методами швидкого відновлення прохідності дихальних шляхів.	С	
4	Оцінка периферичного та центрального пульсу.	С	
5	Зупинка зовнішньої масивної кровотечі.	С	
6	Відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів методом виведення нижньої щелепи.	С	
7	Відновлення прохідності дихальних шляхів методом підняття нижньої щелепи.	С	
8	Відновлення прохідності дихальних шляхів за допомогою ротового повітроводу.	С	
9	Відновлення прохідності дихальних шляхів за допомогою носового повітроводу.	С	
10	Відновлення прохідності дихальних шляхів за допомогою надгортанних пристроїв: ларингеальна маска, ларингеальна трубка, тощо.	С	
11	Відновлення прохідності дихальних шляхів за допомогою інтубації трахеї.	С	
12	Відновлення прохідності дихальних шляхів за допомогою конікотомії.	С	
13	Забезпечення периферичного внутрішньовенного доступу.	С	
14	Забезпечення судинного доступу за допомогою внутрішньокісткового доступу.	С	

15	Проведення штучної вентиляції легень за допомогою портативних апаратів.	С	
16	Проведення штучної вентиляції легень за допомогою мішка АМБУ.	С	
17	Інтерпретація ЕКГ.	С	
18	Методика проведення зовнішньої черезшкірної електрокардіостимуляції.	С	
19	Методика проведення електричної кардіоверсії.	С	
20	Використання дозуючого інгалятора, небулайзера малого об'єму.	С	
21	Використання пристроїв для вентиляції легень під постійним позитивним тиском або двофазної вентиляції легень з позитивним тиском.	С	
19	Запис ЕКГ у 12 відведеннях.	С	

Курс 3	**Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах**
Навчальна мета	*Навчитись розпізнавати та надавати екстрену медичну допомогу при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дорослих на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах*

Знання	**Уміння**
3.1. Гострі захворювання дихальної системи та дихальна недостатність Бронхіальна астма. Етіопатогенез. Клінічні стадії (астмоїдний синдром, приступ бронхіальної астми, астматичний статус). Клінічні ознаки різних стадій.Екстрена допомога в залежності від клінічної стадії. Покази до госпіталізації. Пневмонія. Класифікація. Позагоспітальна пневмонія. Діагностика на догоспітальному етапі. Екстрена допомога при ускладнених пневмоніях. Екстрена госпіталізація. Набряк легень. Патофізіологія. Клінічні ознаки. Невідкладна допомога. Менеджмент пацієнта з гострими захворюваннями дихальної системи та дихальною недостатністю у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*1. Навчитись ідентифікувати основну скаргу пацієнта з ускладненим диханням. Збір анамнезу у пацієнта з диспное.* *2. Використання пристроїв для моніторингу стану пацієнтів зі скаргами на порушення дихання.* *3. Демонстрація та користування дозуючим інгалятором, небулайзером малого об'єму.* *4. Ознайомлення і робота з пристроями для вентиляції легень під постійним позитивним тиском або двофазної вентиляції легень з позитивним тиском.*
3.2. Гострі серцево-судинні захворювання Особливості проведення огляду пацієнтів із серцево-судинними розладами. Оцінювання ситуації на місці події. Первинний огляд, збір анамнезу, вторинний огляд та повторне оцінювання стану пацієнта. Лікарські засоби для лікування серцево-судинних захворювань. Процедура накладання електродів при записуванні ЕКГ у 3 стандартних відведеннях та у 12 відведеннях. Складові елементи ЕКГ-стрічки. Стенокардія. Патофізіологія. Особливості діагностики та лікування пацієнтів з ішемічною хворобою серця та стенокардією. Патофізіологія, особливості діагностики аневризми аорти. Гостре розшарування аневризми аорти та розриву аневризми аорти черевної порожнини. Артеріальна гіпертензія. Гіпертензивні кризи.	*5. Відпрацювання навиків оцінки стану пацієнта з болем або дискомфортом у грудній клітці та надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.* *6. Інтерпретація додаткових методів дослідження у відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги.*

Патофізіологія. Клінічні ознаки та екстрена медична допомога. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА) та ризики,пов'язані з її розвитком. Алгоритм екстреної діагностики та медичної допомоги пацієнту з ТЕЛА. Інфекційні захворювання серця: бактеріальний ендокардит, перикардит та гостра ревматична гарячка. Менеджмент пацієнта з гострими серцево-судинними захворюваннями у відділенні екстреної медичної допомоги.	
3.3. Гострі неврологічні захворювання Анатомія та фізіологія нервової системи**.** Центральна та периферична нервова системи та їх функція. Дегенеративні захворювання нервової системи та аномалії розвитку. Хвороби нервової системи, пов'язані з патологією мозкових судин. Гострі розлади мозкового кровообігу. Класифікація. Клінічна картина. Екстрена діагностика на догоспітальному етапі. Аневризми судин головного мозку. Етіологія. Патогенез. Клініка дорозривного періоду. Клінічна картина розриву аневризми. Діагностика. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Реанімаційні заходи. Транспортування. Геморагічний інсульт. Етіологія. Патогенез. Клінічний перебіг. Діагностика. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Покази до госпіталізації. Транспортування. Ішемічний інсульт, транзиторні ішемічні атаки. Етіологія і патогенез. Клінічна картина. Діагностичні критерії. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Транспортування. Набряк мозку різної етіології. Патогенез. Клінічна картина. Коматозні стани. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Госпіталізація та транспортування. Епілепсія та судомні стани. Етіологія та патогенез. Класифікація. Епілептичні напади. Епілептичний статус. Судомний синдром. Клінічна картина. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Шпиталізація та транспортування. Інфекційні захворювання центральної нервової системи. Класифікація. Клінічна картина. Екстрена діагностика. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Транспортування. Менінгіт. Клініка. Діагностика. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Шпиталізація. Хвороби периферичної нервової системи з вираженим больовим синдромом. Радикуліт. Ішіас. Люмбаго. Клініка. Діагностика. Невідкладна допомога. Менеджмент пацієнта з гострими неврологічними захворюваннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*7. Оцінка рівня свідомості пацієнта та здійснення повного неврологічного огляду пацієнта(FAST, MEND exam).* *8. Відпрацювання алгоритмів ЕМД хворим з неврологічною патологією, гострими ураженнями центральної та периферичної нервової системи на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.* *9. Інтерпретація додаткових методів дослідження у відділення екстреної медичної допомоги.*

3.4. Гостра патологія органів черевної порожнини Анатомія та фізіологія органів черевної порожнини. Природа виникнення захворювань органів шлунково-кишкового тракту. Техніка проведення комплексного огляду пацієнта з болем у черевній порожнині, зокрема, пальпації та аускультації. Кила, патофізіологія цього захворювання, особливості огляду та невідкладна допомога. Різновиди кил черевної стінки (вправима, невправима, защемлена, післяопераційна). Патофізіологія розвитку гіповолемії при защемленій килі. Особливості патофізіології, огляду та лікування пацієнтів з кровотечою у нижніх і верхніх відділах шлунково-кишкового тракту. Патофізіологія нудоти, блювання та діареї. Патофізіологія виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Особливості огляду пацієнта та невідкладної допомоги. Правила транспортування. Холецистит. Патофізіологія. Огляд пацієнта, тактика Панкреатит. Патофізіологія. Огляд пацієнта.Тактика Варикозне розширення вен шлунку та стравоходу. Патофізіологія, особливості огляду та невідкладної допомоги. Апендицит. Патофізіологія. Огляд пацієнта та невідкладна допомога. Гострий гастроентерит. Етіологія, патогенез, клінічні ознаки. Огляд пацієнта та невідкладна допомога. Непрохідність тонкої і товстої кишки. Патофізіологія. Огляд пацієнта. Тактика. Обструкція прямої кишки стороннім тілом. Патофізіологіята клінічні ознаки цього захворювання. Огляд пацієнта Тактика. Геморой. Патофізіологія, клінічні прояви. Огляд пацієнта та невідкладна допомога. Менеджмент пацієнта з гострими хірургічними захворюваннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*10. Відпрацювання методик: пальпації черевної порожнини, з метою оцінювання чутливостідо болю; наявності симптому Щоткіна-Блюмберга та аномальних утворень; пальпації верхнього квадранту черевної порожнини з метою визначення симптому Мерфі, Ортнера; аускультації черевної порожнини з метою оцінювання кишкових шумів та їх характеристика (ослаблені, відсутні або аномальні); перкусії черевної порожнини з метою оцінювання чутливості до болю, аномальних звуків тимпаніту чи притуплення.* *11. Інтерпретація результатів додаткових методів дослідження (ендоскопія, променева і лабораторна діагностика) на ранньому госпітальному етапі.*

3.5. Гострі захворювання нирок та сечостатевої системи Проведення первинного та вторинного огляду пацієнтів з гострими захворюваннями нирок та сечостатевої системи. Фактори, які впливають на визначення пріоритету госпіталізації пацієнтів із захворюваннями нирок та сечостатевої системи. Збір анамнезу. Порівняльна характеристика типів больового синдрому при гострих захворюваннях нирок та сечостатевої системи, їх зв'язок з попереднім діагнозом на догоспітальному етапі. Патофізіологія, особливості огляду та лікування типових захворювань нирок і сечостатевої системи: інфекцій сечових шляхів, сечо-кам'яної хвороби, гострої ниркової недостатності, хронічної ниркової недостатності та захворювань нирок на термінальних стадіях. Інтерпретація результатів додаткових методів дослідження на ранньому госпітальному етапі. Патофізіологія, особливості огляду та лікування пацієнтів із епідидимітом, фімозом, пріапізмом, доброякісною гіпертрофією простати, аномальними утвореннями у яєчках та перекрутом яєчок.	*12. Менеджмент пацієнта з гострими захворюваннями нирок та сечостатевої системи на догоспітальному етапі.* *13. Менеджмент пацієнта з гострими захворюваннями нирок та сечостатевої системи у відділенні екстреної медичної допомоги.*
3.6. Гострі акушерські розлади та гінекологічні захворювання Найбільш поширені акушерські терміни та їхні визначення. Огляд вагітної у невідкладному стані. Перебіг ускладнень у вагітних, що пов'язані зі зловживанням алкоголем або наркотичними середниками, ортостатичною гіпотензією, цукровим діабетом, серцево-судинними захворюваннями, надмірною нудотою та блюванням, гіпертонічною хворобою, резус-конфліктом, а також інфекційними захворюваннями, зокрема, хворобами, що передаються статевим шляхом. Кровотечі під час вагітності. Кровотечі у третьому триместрі, можливі причини її виникнення та невідкладна допомога. Періоди пологів. Ознаки та симптоми початку пологів, прийняття нормальних пологів. Необхідні дії після народження голівки плода. Техніка перерізання та зав'язування (клемування) пуповини, процес відділення плаценти. Методи прийняття пологів при головному та сідничному передлежаннях плода, обвиття плода пуповиною та випадіння пуповини. Ведення пологів із високими факторами ризику (передчасні пологи та передчасне народження дитини, прийняття пологів при переношеній вагітності, при меконієвому забарвленні амніотичної рідини, при макросомії плода, при багатоплідній вагітності, при внутрішньоутробній загибелі плода, при емболії амніотичною рідиною, при багатоводді та клінічно вузькому тазі). Невідкладна допомога при ускладнених пологах (передчасному відходженні навколоплідних вод, передчасних пологах, розриві матки та патологічних станах плода). Невідкладна допомога при ускладненнях після пологів	*14. Відпрацювання прийомів фізіологічних та ускладнених пологів на манекені.* *15. Збір анамнезу та огляд пацієнтів з гострими гінекологічними розладами (запальні захворювання органів малого тазу, захворювання, що передаються статевим шляхом, розриви кісти яєчника, позаматкова вагітність, вагінальні кровотечі).* *16. Етичні та деонтологічні аспекти огляду пацієнток, що стали жертвами сексуального насильства*

(виворот матки, кровотечі, легенева емболія та інше). Потенційні ускладнення при отриманні фізичної травми вагітною пацієнткою, а також особливості діагностування та лікування пацієнтки та ненародженого плода. Патофізіологію гострих гінекологічних розладів, зокрема запальних захворювань органів малого тазу, захворювань, що передаються статевим шляхом, розриву кисти яйника, позаматкової вагітності, вагінальної кровотечі, абдомінального болю, спричиненого травмою, а також захворювань, спричинених сексуальним насильством. Методи огляду пацієнтів з гострими гінекологічними розладами та особливості збору анамнезу під час оцінювання стану пацієнтів. Невідкладна допомога. Лікування пацієнтів з гострими гінекологічними захворюваннями. Особливості огляду та невідкладна допомога пацієнткам, що стали жертвами сексуального насильства. Менеджмент пацієнта з гострими захворюваннями нирок та сечостатевої системи у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги. Менеджмент пацієнта з гострими акушерськими розладами та гінекологічними захворюваннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	
3.7. Гостра ендокринна патологія Збір анамнезу у пацієнтів з гострими розладами ендокринної системи за допомогою алгоритму SAMPLE. Особливості ефективного спілкування з пацієнтами, що страждають на ендокринні розлади. Діабет. Патофізіологія. Поняття про низький та високий рівень глюкози у крові. Гіперглікемічні та гіпоглікемічні стани, диференціальна діагностика та невідкладна допомога. Первинний та вторинний огляду пацієнтів з порушеним рівнем свідомості та підозрою на наявність у них діабету. Особливості надання екстреної медичної допомогипацієнтам із гіпоглікемічною комою. Особливості невідкладної допомоги при недіагностованому діабеті у пацієнтів літнього та похилого віку. Гіперглікемія, патофізіологія її розвитку, невідкладна допомога. Ознаки та симптоми діабетичного кетоацидозу (ДКА), а також зв'язок цього захворювання з гіперглікемією. Особливості ДКА у дітей. Прояви тиреотоксикозу та тиреотоксичного кризу, та відношення цих станів до гіпертиреоїдизму. Менеджмент пацієнта з гострою ендокринною патологією у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*17. Визначення рівня глюкози в крові за допомогою глюкометра.* *18. Алгоритм надання невідкладної допомоги пацієнтам з гіпоглікемією та порушеною свідомістю.* *19. Правила введення глюкози, гіпертонічного розчину глюкози, глюкагону пацієнту з гіпоглікемією.* *20. Розбір клінічних випадків до госпітального та раннього госпітального етапів надання екстреної медичної допомоги.*

3.8. Гострі розлади імунної системи (алергія та алергічні реакції) Визначення понять «алергічна реакція», «анафілаксія» . Ознаки та симптоми алергічної реакції, анафілаксії. Огляд пацієнтів, з алергічними реакціями. Алгоритм надання екстреної допомоги пацієнту. Фактори, які впливають на визначення пріоритету госпіталізаціїпацієнтів з алергічною реакцією. Різниця між локальною та системною реакціями організму на алергени. Застосування епінефрину. Маніпуляції та фармакологічні засоби, які використовуються при лікуванні анафілаксії. Значення підвищення рівня медичної освіченості та обізнаності пацієнтів щодо виникнення та лікування анафілактичних та алергічних реакцій. Менеджмент пацієнта з гострими розладами імунної системи (алергією та алергічними реакціями) у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*21. Відпрацювання навиків надання екстреної медичної допомоги при гострих алергічних реакціях та анафілаксії на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.*
3.9. Інфекційні захворювання та інфекційний контроль Визначення поняття «інфекційне захворювання» та «інфекційний контроль». Поняття про санітарно епідеміологічний режим. Шляхи розповсюдження інфекційних захворювань. Обов'язок та повноваження фахівця щодо захисту населення від розповсюдження інфекційних захворювань. Збір епідеміологічного анамнезу. Засоби індивідуального захисту та особистої безпеки при виконанні професійних обов'язків фахівця. Поняття про постконтактну профілактику (немедикаментозну і медикаментозну). Загальні принципи огляду та невідкладної допомоги пацієнтам з інфекційними захворюваннями. Патофізіологія менінгіту, особливості огляду та лікування пацієнтів. Патофізіологію туберкульозу, особливості огляду та лікування пацієнтів із цим захворюванням. Патофізіологія вірусної інфекції, особливості огляду та лікування пацієнтів. Патофізіологія бронхіту, ларингіту та епіглотиту, особливості огляду та лікування пацієнтів. Особливості діагностики інфекційних хвороб у пацієнтів різних вікових груп. Інфекційні хвороби сучасності. Епідемія COVID-19. Менеджмент пацієнта з гострими інфекційними захворюваннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*22. Розгляд клінічних випадків.* *23. Засоби індивідуального захисту для роботи у вогнищі з особливо небезпечними інфекціями.* *24. Використання спеціальних укладок.* *25. Тактика фахівця при підозрі або виявлені пацієнта з особливо небезпечними інфекціями.* *26. Особливості надання ЕМД при підозрі на COVID-19.* *27. Заповнення необхідної документації при виявлені хворих на інфекційні захворювання.* *28. Вміти використувалти чинні накази та інструкції на практиці.* *29. Методи та види дезінфекції. Дезінфекція використаного інструментарію.* *30. Заходи ізоляції інфекційного хворого; дезінфекція автомобіля ЕМД при перевезені інфекційного хворого. Поточна і заключна дезінфекція при різних інфекційних захворюваннях.* *31. Особиста безпека фахівця під час роботи з медичним інструментарієм, кров'ю та іншими біологічними рідинами організму пацієнта.*

3.10. Гостра інтоксикація та отруєння Найбільш поширені синдроми інтоксикації. Типові ознаки та симптоми отруєння. Діагностика і невідкладна допомога пацієнтам з підозрою на отруєння та передозування. Важливість постійного забезпечення прохідності дихальних шляхів у пацієнтів з підозрою на отруєння або передозування. Різновиди специфічних отруйних речовин та їхній вплив на організм людини: алкоголь, стимулятори, канабіоїди (марихуана), галюциногени, седативно-гіпнотичні препарати, наркотики (опіати та опіоїди), кардіологічні препарати, органофосфати, монооксид вуглецю, газоподібний хлор, ціанід, каустична сода, препарати, що використовуються для сексуальної стимуляції, отруйні спирти, вуглеводні, психотропні речовини, знеболювальні лікарські засоби, що продаються без рецепту, теофілін, метали та металоїди, офіційні та сленгові назви. Особливості діагностування та лікування пацієнтів з підозрою на харчове отруєння, отруєння рослинами, грибами. Невідкладна медична допомоги пацієнтам з укусами тварин та комах. Менеджмент пацієнта з гострими інтоксикаціями та отруєннями у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*32. Алгоритм діагностики та невідкладної допомоги пацієнтам з підозрою на отруєння та на передозування.* *33. Проведення деконтамінації, безпечного лікування та транспортування пацієнтів, що зазнали контакту з отруйними або радіоактивними речовинами. Особливості прийому таких пацієнтів у відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги.*
3.11. Гострі психічні захворювання Причини розвитку поведінкових розладів, зокрема органічних та зумовлених зовнішніми психогенними факторами. Визначення нормальної, аномальної та прихованої поведінки. Гострі психічні розлади у пацієнтів. Заходи безпеки. Особливості збору анамнезу. Лікування пацієнтів з гострими психічними захворюваннями. Методи знерухомлення пацієнтів (фізичні та медикаментозні). Особливості невідкладної допомоги пацієнтам у стані психозу. Ідентифікація потенційно суїцидальної поведінки пацієнта та особливості невідкладної допомоги. Процедура безпечної нейтралізації потенційно агресивного пацієнта. Медичні препарати, що використовуються для лікування психічних розладів. Нормативно-правові документи, що визначають порядок надання невідкладної допомоги при гострих психічних розладах. Менеджмент пацієнта з гострим порушенням психіки у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*34. Розгляд клінічних випадків*

3.12. Особливості невідкладних станів в осіб похилого віку Фізіологічні зміни систем організму осіб похилого віку. Етапи первинного огляду у осіб похилого віку та особливості діагностики у пацієнтів похилого віку (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія респіраторних розладів у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія серцево-судинних розладів у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія розладів нервової системи у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія шлунково-кишкових розладів у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактику їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Описати патофізіологію ниркових захворювань у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностику та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія ендокринних розладів у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія сепсису у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія токсикологічних захворювань у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Поліпрагмазія (поліфармація) та порушення режиму прийому лікарських засобів, а також вплив цих феноменів на ефективне діагностування та лікування пацієнтівпохилого віку. Патофізіологія депресії у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія захворювань покривної системи у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Патофізіологія захворювань м'язово-скелетної системи у пацієнтів похилого віку, симптоми, діагностика та тактика їх лікування (надання екстреної медичної допомоги). Особливості діагностики травм у пацієнтів похилого віку. Ознаки знущання та недогляду за особами похилого віку, особливості обстеження та лікування таких пацієнтів. Особливості надання ЕМД пацієнтам похилого віку у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*35. Міжособове спілкування з особами похилого віку, родичами, опікунами та доглядальниками.*

Практичні навички/компетентності (набуваються на базах стажування)			
№	**Перелік практичних навичок/компетентностей**	**Рівень оволодіння**	**Обов'язкова кількість маніпуля-цій, медичних**

			процедур (за можливості визначення)
1	Оцінка рівня свідомості та здійснення повного неврологічного огляду пацієнта.	С	
2	Відпрацювання алгоритмів ЕМД хворим з неврологічною патологією, гострими ураженнями центральної та периферичної нервової системи.	С	
3	Відпрацювання методик пальпації черевної порожнини, з метою оцінювання чутливості до болю.	С	
4	Відпрацювання методик наявності симптому Щоткіна-Блюмберга, Мерфі та аномальних утворень.	С	
5	Застосування м'якого катетера при гострій затримці сечі.	С	
6	Ведення фізіологічних та ускладнених пологів.	С	
7	Огляд пацієнтів та збір анамнезу при гострих гінекологічних захворюваннях.	С	
8	Невідкладна допомога та лікарські засоби, які використовуються при гострих гінекологічних захворюваннях.	С	
9	Етичні та деонтологічні правила огляду пацієнток, що стали жертвами сексуального насильства.	С	
10	Коматозні стани при ендокринних захворюваннях. Невідкладна медична допомога.	С	
11	Визначення рівня глікемії. Проведення експрес-діагностики глюкози та кетонових тіл у сечі.	С	
12	Постконтактна профілактика (немедикаментозна і медикаментозна).	С	
13	Спеціальні укладки у бригадах екстреної медичної допомоги.	С	
14	Методи та види дезінфекції. Дезінфекція використаного інструментарію.	С	
15	Заходи ізоляції інфекційного хворого.	С	
16	Дезінфекція автомобіля ЕМД при перевезені інфекційного хворого. Поточна і заключна дезінфекція при різних інфекційних захворюваннях.	С	
17	Особиста безпека фахівця під час роботи з медичним інструментарієм, кров'ю та іншими біологічними рідинами організму пацієнта	С	
18	Заповнення необхідної документації при виявлені хворих на інфекційні захворювання.	С	
19	Огляд пацієнтів з різноманітними отруєннями та передозуваннями. Диференціальна діагностика. Невідкладна медична допомога.	С	
20	Знерухомлення пацієнтів з гострими психічними розладами.	С	
Курс 4	**Екстрена медична допомога при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дітей різних вікових груп**		
Навчальна мета	*Навчитись розпізнавати та надавати екстрену медичну допомогу при гострих захворюваннях і невідкладних станах у дітей різних вікових груп на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах*		
Знання		**Уміння**	

4.1. Невідкладна медична допомога новонародженим Анатомо-фізіологічні особливості новонароджених. Початкові кроки з оцінювання стану новонароджених, зокрема, обтирання та зігрівання, вибір правильного положення, відсмоктування рідини та фізичної стимуляції. Визначення життєвих показників новонародженої дитини: колір шкіри, пульс, рефлектора збудливість, м'язовий тонус та дихання – складові елементи шкали Апгар. Проведення реанімації новонародженої дитини та необхідне обладнання. Методи, що використовуються для покращення рівня оксигенації під час проведення реанімації новонароджених: штучна вентиляція легень з позитивним тиском в кінці видиху, оксигенотерапію вільним потоком, оральні повітроводи та мішока Амбу. Особливості проведення натискання на грудну клітку новонароджених та немовлят. Техніка проведення ендотрахеальної інтубації новонародженого, особливості забезпечення судинного доступу. Забезпечення внутрішньовенного та внутрішньокісткового доступу у дітей. Лікарські засоби, що використовуються для лікування гострих розладів у новонароджених: брадикардії, гіповолемії, ацидозі, дихальній недостатності внаслідок вживання наркотиків матір'ю, гіпоглікемії. Патофізіологія розладів дихання: пневмотораксу, наявність меконію в амніотичній рідині, діафрагмальної кили, апное або неадекватного дихання, особливості діагностування та надання екстреної медичної допомоги. Менеджмент новонароджених з гострими захворюваннями та невідкладними станами у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*1. Огляду новонародженої дитини у критичному стані .* *2. Відновлення та підтримки прохідності дихальних шляхів у новонароджених* *3. Проведення заходів реанімації новонародженим.* *4. Проведення штучної вентиляції легень за допомогою мішка Амбу.* *5. Введення шлункового зонду новонародженим.* *6. Забезпечення судинного доступу у новонароджених.*
4.2. Невідкладна медична допомога дітям старшого віку Гострі розлади верхніх дихальних шляхів у дітей (анафілаксія, круп, епіглотит та бактеріальний трахеїт). Причини їх виникнення, ознаки і симптоми цих захворювань та надання екстреної медичної допомоги. Надання екстреної медичної допомоги, при обструкції дихальних шляхів стороннім тілом у немовлят та дітей старшого віку. Гострі розлади нижніх дихальних шляхів у дітей (бронхіальна астма, бронхіоліт, пневмонія), причини їх виникнення, симптоми, лікування та надання екстреної медичної допомоги. Серцево-судинна недостатність. Вроджені і набуті вади серцево-судинної системи. Аритмії у дітей. Кардіоміопатії. Надання екстреної медичної допомоги. Клінічні прояви та особливості надання екстреної медичної допомоги при менінгіті та енцефаліті. Патофізіологія судомного синдрому. Синкопе у дітей. Невідкладна медична допомога. Різновиди шлунково-кишкових розладів у дітей. Тактика. Інфекції сечовивідного тракту. Гіпертензія у дітей. Гострий	*7. Забезпечення прохідності дихальних шляхів у дітей різних вікових груп. Введення оро-фарингеального та назофарин-геального повітроводів* *8. Виконання інтубації трахеї у дітей різних вікових груп.* *9. Виконання ШВЛ у дітей за допомогою мішка типу Амбу.* *10. Введення шлункового зонду.* *11. Виконання компресії грудної клітки у дітей різних віковихгруп.* *12. Встановлення внутрішньо-венного та внутрішньокіст-кового доступу у дітей різних вікових груп.* *13. Видалення стороннього тіла з верхніх дихальних шляхів за допомогою щипців Магілла та прийому Хеймліка.*

гломерулонефрит, нефротичний синдром. Патофізіологія. Клініка. Екстрена медична допомога. Гіперглікемія, гіпоглікемія. Патофізіологія. Невідкладні стани пов'язані із порушенням метаболізму. Особливості діагностики та надання екстреної медичної допомоги. Коматозні стани у дітей. Причини розвитку, клініка, диференціальна діагностика. Невідкладна медична допомога. Особливості патофізіології шоку у дітей. Класифікація шоку. Прояви та диференційна діагностика різних типів шоку у дітей. Поняття про гіповолемічний, дистрибутивний, обструктивний, кардіогенний шок та септичний шок у немовлят і дітей старшого віку. Надання екстреної медичної допомоги. Патофізіологія розладів терморегуляції (гіпотермія, гіпертермія) блювання, діареї у новонароджених, особливості діагностування та надання екстреної медичної допомоги. Гострі отруєння (токсикологічні розлади) у дітей. Найбільш поширені групи токсичних речовин. Особливості діагностики, та надання екстреної медичної допомоги. Деконтамінація та введення антидотів. Невідкладна допомога при укусах тварин, комах. Найбільш поширені причини травмування у дітей. Типовий механізм травм у немовлят та дітей. Загрозливі для життя стани спричинені травмами. Травма окремих анатомічних ділянок. Опікова травма у дітей. Іммобілізації у немовлят та дітей. Надання екстреної медичної допомоги. Характер травм та їх особливості у дітей з особливими потребами. Проведення декомпресії грудної клітки у дітей. Проведення первинного та вторинного огляду при гострих захворюваннях і травмах у дітей. Причини зміни психічного стану у дітей, ознаки та симптоми цього розладу, особливості надання екстреної медичної допомоги. Запобіжні заходи при лікуванні дітей з гострими поведінковими або психічними розладами, заходи безпеки, діагностики та медичної допомоги. Ознаки насильства над дітьми або недостатній догляд за ними. Медичні та юридичні обов'язки медичного персоналу бригади екстреної медичної допомоги в такій ситуації. Складнощі, що виникають під час надання екстреної медичної допомоги дітям. Ефективна комунікація з дитиною та членами її родини. Транспортування новонароджених та дітей з членами сім'ї та без них. Менеджмент дітей старшого віку з гострою ендокринною патологією у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*14. ЕКГ діагностики у дітей.* *15. Розбір клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги дітям з проявами коми та шоку.* *16. Методи іммобілізації у дітей різних вікових груп.* *17. Виконання декомпресії грудної клітки.* *18. Визначення площі опіків у дітей. Розрахунок об'єму інфузійної терапії у дітей при опіковій травмі.*

Практичні навички/компетентності (набуваються на базах стажування)			
№	**Перелік практичних навичок/компетентностей**	**Рівень оволодіння**	**Обов'язкова кількість маніпуля-цій,**

			медичних процедур (за можливості визначення)
1	Методика проведення огляду новонародженої дитини.	С	
2	Етапи реанімації новонароджених.	С	
3	Забезпечення прохідності дихальних шляхів.	С	
4	Виконання інтубації трахеї у дітей різних вікових груп.	С	
5	Виконання компресії грудної клітки у дітей різних вікових груп.	С	
6	Аспірація вмісту верхніх дихальних шляхів.	С	
7	Видалення стороннього тіла з верхніх дихальних шляхів за допомогою прийому Хеймліка та щипців Магілла.	С	
8	Проведення конікопункції у дітей	С	
9	Введення орофарингеального повітроводу у дітей.	С	
10	Введення назофарингеального повітроводу у дітей.	С	
11	Виконання ШВЛ у немовлят та дітей за допомогою мішка типу Амбу.	С	
12	Проведення серцево-легеневої реанімації у дітей різних вікових груп.	С	
13	Встановлення внутрішньовенного та внутрішньокісткового доступу у дітей різних вікових груп.	С	
14	ЕКГ моніторування у дітей.	С	
15	Екстрена медична допомога дітям при коматозних станах та шоці.	С	
16	Методи іммобілізації при різних видах переломів у дітей різних вікових груп.	С	
17	Визначення площі опіків у дітей.	С	
18	Розрахунок об’єму інфузійної терапії у дітей при опіковій травмі.	С	
19	Голкова декомпресія грудної клітки при напруженому пневмотораксі.	С	
20	Накладання оклюзійної пов’язки при відкритому пневмотораксі.	С	
21	Різні способи зупинки кровотеч у дітей.	С	

Курс 5	**Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим зтравмами**
Навчальна мета	*Навчитись надавати екстрену медичну допомогу* постраждалим з травмами *на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах*
Знання	**Уміння**

5.1. Допомога травмованим на догоспітальному етапі. Механізм травми. Огляд місця події. Первинний огляд травмованого. Епідеміологія, структура травми. Економічний та соціальний вплив травматизму. Основні принципи надання допомоги травмованим. Поняття про безперервну післядипломну освіту у фахівців з екстреної медичної допомоги її вплив на якість надання допомоги травмованим. Поняття про превентивну смерть. Поняття про механізм травми як науку. Закони Ньютона. Класифікація травм. Поняття про основні механізми виникнення закритих травм. Механізм травми при ДТП, падінні. Відкрита травма. Поняття про балістику. Механізм травми при кульових пораненнях. Механізм травми при мінно-вибуховій травмі. Основні компоненти огляду місця події. Поняття про власну безпеку та безпеку пораненого. Отримання інформації від диспетчера до прибуття на місце події. Основні компоненти первинного огляду, особливості його проведення. Прийняття рішення щодо транспортування пораненого	*1. Оцінка прохідності верхніх дихальних шляхів.* *2. Оцінка ефективності дихання.* *3. Оцінка стану циркуляторної системи.* *4. Оцінка стану свідомості за шкалою AVPU.* *5. Методика швидкої евакуації травмованого з транспортного засобу.*
5.2. Забезпечення та підтримка прохідності верхніх дихальних шляхів. Дихання, вентиляція та оксигенація у травмованих. Травма органів грудної клітки Анатомія верхніх дихальних шляхів. Алгоритм обстеження верхніх дихальних шляхів. Патофізіологічні особливості обструкції верхніх дихальних шляхів при травмі. Методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів. Алгоритм відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. особливості відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів при підозрі на травму шийного відділу хребта. Анатомія грудної клітки. Фізіологія дихання. Діагностика функції дихання. Патофізіологічні особливості травми грудної клітки та органів грудної клітки. Поняття про пневмоторакс, класифікація, діагностика та диференційна діагностика. Патофізіологія напруженого пневмотораксу. Переломи ребер, флотуючи грудна клітка, клініка, діагностика, лікування. Показання та методика проведення штучної вентиляції легень. Променева діагностика уражень грудної клітки на ранньому госпітальному етапі. Менеджмент пацієнта з травмою грудної клітки у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*6. Відновлення та забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів: висування та підняття нижньої щелепи; введення носового та ротового повітроводів; ларингеальна маска та ларингеальна трубка; інтубація трахеї; конікотомія, конікопункція.* *7. Обстеження при травмі органів грудної клітки.* *8. Пункція плевральної порожнини.* *9. Накладання оклюзивної пов'язки.* *10. Використання мішка АМБУ при проведенні штучної вентиляції легень.* *11. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалим з травмою органів грудної клітки на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах.*
5.3. Функція серцево-судинної системи. Кровотеча, шок Анатомія та фізіологія серцево-судинної системи людини. Поняття про клітинний метаболізм. Патофізіологія та класифікація шоку. Диференційна діагностика різних видів шоку. Класифікація геморрагічного шоку. Основні принципи діагностики зовнішньої та внутрішньої кровотечі. Класифікація кровотеч. Алгоритм контролю зовнішньої кровотечі. Алгоритм дії при підозрі на внутрішню кровотечу. Поняття про гемостатики, механізм дії,	*12. Зупинка зовнішньої кровотечі за допомогою джгута, механічних засобів.* *13. Тампонування рани.* *14. Накладання вузлового джгута.* *15. Фіксація кісток тазу при переломах.* *16. Забезпечення периферичного*

принципи використання. Принципи проведення інфузійної терапії при геморагічному шоку. Менеджмент пацієнта з гострою крововтратою та шоком у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*внутрішньовенного доступу.* *17. Забезпечення судинного доступу за допомогою внутрішньо кісткового доступу.* *18. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далим з шоком.*
5.4. Черепно-мозкова травма. Травма хребта та спинного мозку. Особливості травми органів черевної порожнини. Травма кістково-м'язової системи Анатомія черепа та мозку. Поняття про фізіологію центральної нервової системи. Внутрішньочерепний тиск, його зміни при травмі. Патофізіологія черепно-мозкової травми. Особливості обстеження пораненого з підозрою на черепно-мозкову травму. Шкала ком ГЛАЗГО та AVPU. Черепно-мозкові нерви, обстеження. Поняття про первинне та вторинне пошкодження головного мозку. Основні тими черепно-мозкової травми: струс головного мозку, забій головного мозку, епідуральна, субдуральні, субарахноїдальні гематоми, аксональне дифузне пошкодження мозку – клініка, діагностика. Патофізіологія проникаючих травм голови. Алгоритм допомоги травмованим з черепно-мозковою травмою на догоспітальному етапі. Анатомія хребта та спинного мозку. Патофізіологія травми спинного мозку. Поняття про первинну та вторинну травму спинного мозку. Діагностика моторної та сенсорної функції. Особливості діагностики та лікування травмованих при підозрі на пошкодження спинного мозку. Особливості анатомії черевної порожнини. Особливості обстеження та надання допомоги постраждалим з закритою травмою органів черевної порожнини. Особливості обстеження та надання допомоги постраждалим з відкритою травмою органів черевної порожнини. Особливості анатомії кістково-м'язової системи. Особливості обстеження та надання допомоги постраждалим з травмою кістково-м'язової системи. Особливості іммобілізації постраждалих з переломом довгих кісток, переломами тазу. Менеджмент травмованого пацієнта у відділенні екстреної медичної допомоги.	*19. Визначення та інтерпретація даних шкали ком ГЛАЗГО.* *20. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далим з черепно-мозковою травмою.* *21. Фіксація шийного відділу хребта.* *22. Іммобілізація травмованого на транспортувальній дошці.* *23. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далим з травмою спинного мозку та хребта.* *24. Обробка ран передньої черевної стінки з евентерацією внутрішніх органів.* *25. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далим з травмою органів черевної порожнини.* *26. Проведення іммобілізації при переломі довгих кісток кінцівок та кісток тазу.* *27. Іммобілізація постраждалих на довгій транспортувальній дошці при переломах кісток, тазу.* *28. Рентген- і КТ-діагностика травматичних пошкоджень різної локалізації.* *29. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далим з травмою кістково-м'язової системи на догос-пітальному та ранньому госпітальному етапах.*

5.5. Особливі випадки: травма у вагітних, осіб похилого віку та дітей Особливості анатомії та фізіології у осіб похилого віку. Проведення первинного та вторинного огляду у осіб похилого віку. Специфіка діагностики та лікування травм у осіб похилого віку. Особливості анатомії та фізіології удітей. Проведення первинного та вторинного огляду у дітей. Специфіка діагностики та лікування травм у дітей. Особливості фізіологічних змін у вагітних. Особливості травм у вагітних.	*30. Проведення первинного та вторинного огляду у осіб похилого віку.* *31. Проведення первинного та вторинного огляду у дітей.* *32. Проведення первинного та вторинного огляду у вагітних.* *33. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги травмованим похилого віку, вагітним та дітям.*
5.6. Опікова травма. Травми викликані впливом факторів зовнішнього середовища Патофізіологія опікової травми. Класифікація опіків. Особливості проведення інфузійної терапії при опіковій травмі. Патофізіологія травм викликаних дією підвищеної температури. Класифікація розладів викликаних дією високих температур. Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим з гіпертермією. Патофізіологічні зміни при гіпотермії. Класифікація обморожень. Особливості надання екстреної медичної допомоги постраждалим з гіпотермією та обмороженням. Удар блискавкою та електротравма, особливості надання екстреної медичної допомоги. Менеджмент пацієнта з опіковою травмою у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги.	*34. Визначення площі опіків.* *35. Розрахунок інфузійної терапії при опіковій травмі.* *36. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги травмованим з опіками.* *37. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далим внаслідок удару блискавкою.* *38. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далим з відмороженням.*
5.7. Вторинний та повторний огляд травмованих Компоненти вторинного огляду. Протокол проведення вторинного огляду. Методи моніторингу стану травмованого. Поняття про транспортування травмованого. Особливості проведення повторного огляду. Прийняття рішення щодо місця госпіталізації постраждалого. Огляд травмованого у відділенні екстреної (невідкладної) допомоги.	*39. Послідовність проведення вторинного огляду.* *40. Інтерпретація даних інструментальних методів моніторингу травмованого.*

Практичні навички/компетентності (набуваються на базах стажування)

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Іммобілізації шийного відділу хребта за допомогою шийного комірця.	С	
2	Метод екстреної евакуації постраждалого з транспортного засобу.	С	
3	Накладення шин, техніка іммобілізації кінцівок при переломах.	С	
4	Накладання шини Kendrick Extraction Device (KED)	С	

5	Застосування вакуумного матрасу	С	
6	Правила транспортування поранених.	С	
7	Стабільне положення у пораненого.	С	
8	Зупинка зовнішньої кровотечі за допомогою джгута.	С	
9	Зупинка вузлової кровотечі за допомогою тампонування рани звичайними та гемостатичними засобами.	С	
10	Зупинка вузлової кровотечі за допомогою спеціальних джгутів	С	
11	Зупинка кровотечі за допомогою механічних пристроїв.	С	
12	Фіксація кісток тазу при переломах	С	
13	Інтерпретація показників капнометрії.	С	
14	Накладання оклюзивної пов'язки з клапаном.	С	
15	Застосування в/в замку з фізіологічним розчином.	С	
16	Накладання тазового бандажу.	С	
17	Початкове лікування опіків.	С	
18	Початкове лікування ЧМТ.	С	
19	Фіксація постраждалих на ношах.	С	
20	Попередження гіпотермії.	С	

Курс 6	**Невідкладна допомога при гострих захворюваннях та травмах ока та ЛОР-органів**
Навчальна мета	Навчитись надавати екстрену медичну допомогу при гострих захворюваннях та травмах ока та ЛОР-органів на до госпітальному та ранньому госпітальному етапах

Знання	**Уміння**
6.1. Невідкладна допомога при гострих захворюваннях та травмах ока Гострий приступ глаукоми. Травматичні ушкодження органів зору. Опіки очей	*1. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалому з* травмою ока.
6.2. Невідкладна допомога при гострих захворюваннях та травмах ЛОР-органів Отогематома. Сторонні тіла зовнішнього слухового проходу. Травма барабанної перетинки. Перелом піраміди скроневої кістки. Переломи кісток носа. Носові кровотечі. Сторонні тіла носа. Травми глотки. Опіки глотки.	*2. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраждалому з травмою ЛОР-органів.*

Практичні навички/компетентності (набуваються на базах стажування)

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Накладання пов'язки з жорстким щитком при проникаючій травмі ока.	С	

Курс 7	Організація надання допомоги при надзвичайних ситуаціях у тому числі з великою кількістю постраждалих
Навчальна мета	Навчитись надавати екстрену медичну допомогу при надзвичайних ситуаціях у тому числі з великою кількістю постраждалих

Знання	**Уміння**

7.1. Поняття про надзвичайні ситуації та їх медико-санітарні наслідки. Правові основи функціонування медицини катастроф в Україні Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація надзвичайних ситуацій за походженням та рівнями. Епідеміологія надзвичайних ситуацій в Україні. Медико-санітарні наслідки надзвичайних ситуацій різного походження. Законодавство України про організацію і надання допомоги постраждалим у масових випадках. Планування медико-санітарного забезпечення населення адміністративної території на випадок надзвичайних ситуаціях. Роль системи екстреної медичної допомоги у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Сили і засоби медицини катастроф (бригади постійної готовності першої черги, спеціалізовані бригади другої черги, мобільні польові бригади, мобільні загони, мобільні госпіталі, медичні заклади). Правила особистої безпеки медичного персоналу під час ліквідації медичних наслідків надзвичайних ситуацій. Медичне постачання. Психологічні аспекти медицини катастроф.	*1. Відпрацювання клінічних сценаріїв надання екстреної медичної допомоги постраж-далому з* травмою ока.
7.2. Роль оперативно-диспетчерської служби Центру екстреної медичної допомоги в організації ліквідації медичних наслідків надзвичайних ситуацій. Порядок дій бригад ЕМД при масовому уражені людей. Медичне сортування Порядок дій диспетчера з приймання викликів, старшого диспетчера / диспетчера напрямку, старшого чергового медичного працівника ОДС Центру у випадку надзвичайної ситуації з масовим ураженням людей. Порядок дій бригади ЕМД, яка першою прибула на місце події з масовим ураженням людей, розподіл функціональних обов'язків членів бригади. Поняття про численні і масові випадки. Взаємодія з рятувальними ДСНС, співробітниками Національної поліції України та іншими рятувальними службами. Організація зони медичного сортування, зони надання медичної допомоги і зони транспорту. Поняття про медичне сортування. Організація первинного медичного сортування. Обсяги медичної допомоги в ході первинного медичного сортування. Особливості надання екстреної медичноїдопомоги у випадку небезпечного місця події без потреби деконтамінації. Особливості надання екстреної медичної допомоги у випадку безпечного місця події. Особливості надання екстреної медичної допомоги у випадку небезпечного місця події з потребою деконтамінації. Особливості надання медичної допомоги вагітним і дітям у масовому випадку. Правила використання сортувальних браслетів і талонів. Організація діяльності відділення екстреної (невідкладної) допомоги при масовому посуплені постраждалих. Медичне сортування. Особливості діяльності відділення при надходженні постраждалих з небезпечних вогнищ ураження.	*1. Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення первинного медичного сортування.* *2. Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення вторинного медичного сортування.* *3. Заповнення сортувального талона при первинному і вторинному медичному сортуванні.* *4. Визначення черговості евакуації постраждалих на місці події.* *4. Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення первинного медичного сортування бригадою ЕМД в безпечному вогнищі після ДТП.* *5. Відпрацювання клінічних сценаріїв з проведення вторинного сортування в червоному секторі.* *6. Комунікація бригади ЕМД, яка першою прибула на місце події, з працівниками оперативно-диспетчерської служби, працівниками ДСНС, співробітниками Національної поліції України із застосування стандартизованих комунікантів.* *7. Медичне сортування у відділенні екстреної*

		(невідкладної) медичної допомоги.	
Практичні навички/компетентності (набуваються на базах стажування)			
№	**Перелік практичних навичок/компетентностей**	**Рівень оволодіння**	**Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)**
1	Проведення первинного медичного сортування.	С	
2	Проведення вторинного сортування.	С	
3	Заповнення сортувального талона.	С	
4	Організація зони сортування, зони надання медичної допомоги, зони транспортування.	С	
5	Комунікація в бригаді, між бригадами, з працівниками оперативно-диспетчерської служби, рятувальниками ДСНС, співробітниками Національної поліції України, іншими рятувальними службами.	С	

V. ДОДАТКОВІ КОМПОНЕНТИ

№	Назва компонента	Обсяг компонента (кількість годин, симуляційне навчання, тощо)
1	Функціональна і лабораторна діагностика	45
2	Медична маніпуляційна техніка	30
3	Військово-медична підготовка	45
4	Трансплантологія	30

VI. ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Виконання курсів навчальної програми інтернами на базі стажування досягається шляхом їх практичної лікарської діяльності під керівництвом безпосереднього керівника інтернів у Центрах екстреної медичної допомоги та медицини катастроф та у відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги багатопрофільних лікарень інтенсивного лікування згідно навчального плану, у якому вказано орієнтовну кількість годин, які виділяються для освоєння певного розділу програми та термін роботи лікаря- інтерна у кожному із підрозділів бази стажування.

За весь період спеціалізації в інтернатурі лікар-інтерн повинен оволодіти певним переліком практичних навичок і вміти їх самостійно виконувати при обстеженні, діагностиці і лікуванні хворих. До цих навичок відносяться ті, які в першу чергу використовуються при наданні екстреної (невідкладної) медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах.

Практична підготовка лікарів-інтернів досягається шляхом систематичної та активної участі молодих лікарів у діагностичній і лікувальній роботі, обходах, клінічних розборах, інших видах практичної діяльності

відділення. Лікар-інтерн повинен здійснювати діагностично-лікувальнийпроцес у хворих і постраждалих під час виїздів у складі бригади ЕМД та у відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги, при поступленні їх у стаціонар. У вказаних хворих лікар-інтерн виконує увесь обсяг діагностичних досліджень та лікувальних заходів на правах лікуючого лікаря. Він зобов'язаний приймати участь у проведенні додаткових обстежень (рентгенологічних, ендоскопічних, лабораторних тощо) і лікувальних маніпуляціях, що проводяться цим хворим.

Керівник повинен приділяти особливу увагу особистої участі лікаря інтерна у діагностично-лікувальному процесів в ході надання екстреної медичної допомоги. Слід враховувати можливості інтерна самостійно виконувати необхідні діагностичні та лікувальні маніпуляції. Крім цього лікар- інтерн повинен знати всіх пацієнтів у відділенні, бути ознайомленим з динамікою захворювання та їх лікування, зі складностями в діагностиці, незалежно від того, хто є їх лікуючим лікарем. Для підвищення активності інтерна необхідно доручати йому виконання різноманітних маніпуляцій, надавати можливість організовувати додаткові дослідження, стежити за виконанням відповідних призначень. Особливо необхідно підкреслити, що обмеження діяльності інтерна до рамок прикріплених за ним хворих - груба помилка навчання в інтернатурі.

АТЕСТАЦІЯ

Атестація лікарів-інтернів здійснюється відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію» (у редакції наказу МОЗ України від 16 березня 2022 року № 493) і включає:

1) результати ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3»;

2) іспит з оволодіння практичними навичками, після закінчення якого проводиться співбесіда зі спеціальності.

VII. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Екстрена і невідкладна медична допомога. Том І: допомога травмованим на до госпітальному етапі / В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, Г. В. Загорій, А. А. Гудима та ін. Київ, 2017. 504 с.

2. Екстрена і невідкладна медична допомога. У VI т. Т. IV. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомогина догоспітальному етапі: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв, Г. Ю. Цимбалюк, В. Ю Кузьмін та ін.. – К.: Ожива. 2020. 300 с.

3. Bass, R. R., Lawner, B., Lee, D. and Nable, J. V. (2015) Medical oversight of EMS systems, in Emergency Medical Services: Clinical Practice and Systems Oversight, Second Edition (eds D. C. Cone, J. H. Brice, T. R. Delbridge and J. B. Myers), John Wiley & Sons, Ltd, Chichester, UK.

4. Bledsoe BE, Porter RS, Cherry RA. Paramedic Care: Principles & Practice, Volume 3, 4th Ed. Brady, 2012.

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1116 «Про затвердження Типового положення про центр екстреної медичної

допомоги та медицини катастроф».
Постанова за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-2012-%D0%BF#Text

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1117 «Про затвердження Типового положення про станцію екстреної (швидкої) медичної допомоги».
Постанова за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1117-2012-%D0%BF#Text

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1114 «Про затвердження Типового положення про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги».
Постанова за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1114-2012-%D0%BF#Text

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1118 «Про затвердження Порядку інформування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги про виклик екстреної медичної допомоги та їх направлення на місце події».
Постанова за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1118-2012-%D0%BF#Text

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1121 «Про затвердження Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, що входять до системи екстреної медичної допомоги, з аварійно-рятувальними службами та підрозділами центральних та інших органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування під час виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків»
Постанова за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1121-2012-%D0%BF#Text

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2012 р. № 1120 «Про соціальні пільги та гарантії медичних працівників системи екстреної медичної допомоги, залучених до ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій».
Постанова за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1120-2012-%D0%BF#Text

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 775 «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій».
Постанова за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/775-2015-%D0%BF#Text

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 р. № 1119 «Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події».
Постанова за посиланням http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1119 2012%D0%BF/print1360003604244711

13. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 383-р «Про схвалення Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги».
Розпорядження за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/383-2019-%D1%80#Text

14. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 січня 2020 р. № 111-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги».
Розпорядження за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2020-%D1%80#Text
15. Рекомендації щодо організації роботи системи ЕМД за умови спалаху COVID-19 / Крилюк В.О. та ін. — Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1ngHEti3Pqe6De_f0RuBlzIjXTS5p1jYv/view?fbclid=IwAR09jHdBcz_MeoN9SkcE_9iNbsovnBdCGNsg9WSkeoh9Dsk9rIJr4i53pjA
16. Кодекс цивільного захисту України, від 02.10.2012 р. № 5403VI. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/ laws/show/5403-17/print1360003604244711
17. Наказ МОЗ України № 500 від 29.08.2008 «Про заходи щодо удосконалення надання екстреної медичної допомоги населенню в Україні».
Наказ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0500282-08#Text
18. Наказ МОЗ України № 1020 від 07.12.2012 Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2008 року № 500.
Наказ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1020282-12#Text
19. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.06.2016 № 612 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги».
Наказ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612282-16#Text
20. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги».
Наказ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1269282-19#Text
21. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.11.2010 № 999 «Про затвердження форм звітності та медичної облікової документації служб швидкої та невідкладної медичної допомоги України».
Наказ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0147-11#Text
22. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.06.2009 № 370 «Про єдину систему надання екстреної медичної допомоги»
Наказ за посиланням: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0863-09#Text
23. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Примірного табеля оснащення структурних підрозділів системи екстреної медичної допомоги» від 05.06.2020 р. № 1311.
24. Наказ за посиланням: https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz- ukraini-vid-05062020--1311-pro-zatverdzhennja-primirnogo-tabelja-osnaschennja- strukturnih-pidrozdiliv-sistemi-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi
25. Наказ МОЗ України від 18.07.2019 р № 1642 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я»».
Наказ запосиланням: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1642282-19#Text
26. Наказ МОЗ України від 22.06.2021 р. № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську)спеціалізацію».
Наказ за посиланням: https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-22062021--1254-pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-internaturu-ta-vtorinnu-likarsku-provizorsku-specializaciju